

UPPLAND

Årsbok

för medlemmarna i

Upplands

Fornminnesförening

1946

UPPLANDS
FORNMINNESFÖRENINGSS
FÖRLAG

Redaktion:

NILS SUNDQUIST
(Årsbokens redaktör)

NILS ÅLENIUS

HELGE GAD

UPPSALA 1946

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI AB

*F*ÖR VARJE ÅR vinner hembygdsrörelsen alltmer terräng, ett förhållande som bör ses som ett tecken på att denna rörelse har en mission att fylla. Hos många människor framstår det som ett starkt behov att med ömsinnet vårda de föremål, de byggnader, den bygd, som fädren en gång besuttit. I hembygdsföreningens krets kunna de få gensvar för sitt intresse. Hembygdsföreningen blir på detta sätt bygdens historiska samvete. Genom att upptaga till behandling frågor, som befordra den kulturella upplysningen, blir hembygdsföreningarnas verksamhet därtill av stor social betydelse.

Det skulle här kunna lämnas åtskilliga prov på under vilka svårigheter många av dessa föreningar arbetar. Rekryteringen kan gå mycket trögt. Ungdomen dras gärna mot sådant, som hålles igång av den s. k. nöjesindustrien. En föreningsledare, som under många år lett föreningens öden och genom uppslagsrikedom och entusiasm fört den fram till segrar, faller helt plötsligt ifrån och det kan visa sig hart när omöjligt att få

en ersättare, beredd att offra tid och kraft i den ideella rörelsens tjänst. En klen ekonomi kan vålla de största bekymmer. En gammal, ur kulturhistorisk synpunkt värdefull byggnad — kanske unik för bygden — önskar föreningen rädda och inreda till sin samlingsplats, men den minimala kassan förmår ej bära ansträngningarna. En förening, som en gång började sin verksamhet under så ljusa betingelser, kan inför ett antal upprepade motigheter — kanske däribland ringa intresse eller stöd från den kommunala myndigheten — tvingas att lägga ner verksamheten.

Men här skulle också kunna berättas om många förenings framgångar. Man har lyckats få bygden med sig. Traktens folk har insett att hembygdsföreningens arbetsprogram skapar färg åt årets rytm. Föreningen anordnar Valborgsmässofirandet, midsommarfirandet, Luciatåget, föreningen levandehåller julsederna och hälsar det nya året. Hembygdsföreningens årsprogram har blivit hela bygdens årsprogram — på många platser har det blivit svårt att tänka sig hur alla dessa hävdvunna arrangemang skulle ombesörjas om icke hembygdsföreningen gjorde det.

På flera platser har föreningen efter en effektiv allmän ekonomisk uppmobilisering eller med särskilt stöd av intresserad person — medlem eller icke medlem — skapat en hembygdsgård, ett bygdehem, som med god och vacker inredning under anknytning till traktens äldre inredningsskick och med en avdelning fylld med fyndigt uppställda ur bruk komna kulturföremål, står beredd att mottaga ung och gammal till studiecirklar och samkväm. På andra platser åter har man genom en publikation med värdefullt bygdematerial berikat traktens befolkning med kunskaper i hembygdens historia.

Upplands fornminnesförening sänder alla landskapets hembygdsföreningar sin hälsning och uttalar den förhoppningen att kraften måtte stå dem bi i den fortsatta verksamheten till bygdens och dess bebyggares fromma.